

შ ი ლ ო ტ ე ა
C o n g r a t u l a t i o n s

**აკადემიკოსი ნიკო ჯავახიშვილი –
ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელი წევრი**

2022 წლის 24 ნოემბერს ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრებაზე უცხოელ წევრად – აკადემიკოსად აირჩიეს 50 წლის ქართველი მეცნიერი ნიკოლოზ (ნიკო) ჯავახიშვილი. იგი მეორეა საქართველოდან, რომელსაც აღნიშნული საპატიო სამეცნიერო წოდება მიენიჭა. ეს წოდება 2008 წლის 20 ნოემბერს მიანიჭეს აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძეს (1929-2021), რომელიც იმჟამად საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი გახლდათ.

* * *

ნიკოლოზ ჯავახიშვილი დაიბადა 1972 წლის 12 სექტემბერს, თელავში, ცნობილი ლიტერატურათმცოდნისა და მწერლის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორ, პროფესორ გიორგი ნიკოლოზის ძე ჯავახიშვილისა (1941-2015) და საშუალო სკოლის პედაგოგ მარიამ გიორგის ასულ გოგბაიძის (დაბ. 1947 წ.) ოჯახში. იქვე მიიღო საშუალო განათლება.

უკვე მესამედი საუკუნეა, რაც ნ. ჯავახიშვილის ცხოვრება და სამეცნიერო-პედაგოგიური საქმიანობა დაკავშირებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან. ისტორიის ფაკულტეტის წარჩინებით დასრულების შემდეგ მან წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო და სადოქტორო დისერტაციები სპეციალობით: «საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია». აქედან პირველი დაიცვა თემაზე: „ქართული ფალერისტიკა (ჯილდოთმცოდნეობა)“ (1997 წლის 2 ივნისს), ხოლო მეორე თემაზე: „ქართული ბონისტიკა (ქალაქის საფასთმცოდნეობა)“ (2003 წლის 7 აპრილს). არის ყველაზე ახალგაზრდა მეცნიერებათა დოქტორი საქართველოს ისტორიის დარგში.

1994 წლიდან დღემდე მუშაობს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც სხვადასხვა დროს იყო: ლაბორანტი, უმცროსი მეცნიერ-თანამშრომელი, მეცნიერ-თანამშრომელი, უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი. 1997 წლიდან

კითხულობს ლექციებს, ჯერ დოცენტის, ხოლო 2003 წლიდან – პროფესორის რანგში.

ამჟამად არის: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საქართველოს ისტორიის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტის ასოცირებული პროფესორი, წარმომადგენლობითი საბჭოს – სენატის წევრი, საუნივერსიტეტო სადისერტაციო საბჭოს წევრი.

ამის პარალელურად, 2006 წლიდან მუშაობს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილების მთავარ მეცნიერ-თანამშრომლად. არის ამავე განყოფილების სამეცნიერო შრომათა კრებული «ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები» რედაქტორის მოადგილე და იმავე ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს წევრი.

ავტორია 261 სამეცნიერო ნაშრომისა (მათ შორის 21 წიგნისა), რომლებიც გამოქვეყნებულია საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში, როგორც ქართულ, ასევე უცხო (ინგლისურ, გერმანულ, პოლონურ, ლატვიურ, რუსულ, სომხურ, თურქულ და არაბულ) ენებზე. მის ნაშრომებში შესწავლილია საქართველოს და კავკასიის ისტორიის აქტუალური საკითხები, ასევე პრობლემატიკა დამხმარე საისტორიო დარგებისა, რომელთა შორისაც გახლავთ: ქართული ბონისტიკა, ფალერისტიკა, ნუმიზმატიკა, ჰერალდიკა, ვექსილოლოგია, გენეალოგია, დიპლომატიკა და ტოპონიმია.

იყო არაერთი სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის ძირითადი შემსრულებელი.

მისი რედაქტორობით ანდა რეცენზენტობით გამოცემულია 60-მდე სამეცნიერო წიგნი. მისი ხელმძღვანელობით და ოპონენტობით ან რეცენზენტობით დაცულია 50-მდე სამაგისტრო ნაშრომი და სადოქტორო დისერტაცია ისტორიის დარგში.

სხვადასხვა დროს იყო წევრი: 1) საქართველოს სახელმწიფო გერბის ესკიზის შემრჩევი ხუთკაციანი ჟიურისა, რომლის მიერ მონონებული პროექტის საფუძველზეც 2004 წლის 1 ოქტომბერს პარლამენტმა დაამტკიცა ორგანული კანონი «საქართველოს სახელმწიფო გერბის შესახებ»; 2) «საქართველოს პარლამენტთან არსებული ჰერალდიკის სახელმწიფო საბჭოს» ჰერალდიკის საკითხების განმხილველი მუდმივმოქმედი კომისიისა (2008-2021); 3) საქართველოს ეროვნულ ბანკთან არსებული ფულის ნიშნებისა და საიუბილეო მონეტების ესკიზების შემრჩევი კომისიისა (2005-2009); 4) საქართვე-

ლოს უმაღლესი და საშუალო საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის საბჭოსი (2018-2019) და სხვ.

არის პირველი ლაურეატი საქართველოს ახალგაზრდა მეცნიერთა და შემოქმედთა პრემიისა «წინანდალი – 2000» – ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა დარგში (მიენიჭა 2001 წლის 8 თებერვალს). იყო ახალგაზრდა მეცნიერთა საპრეზიდენტო სტიპენდიის მფლობელი (1997-2000).

საქართველოს პარლამენტთან არსებულმა ჰერალდიკის სახელმწიფო საბჭომ დააჯილდოვა მედლით «საქართველოს 1918-2018 წლების სახელმწიფო სიმბოლოები» (№ 6) – საქართველოს სახელმწიფო ჰერალდიკის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის (გადაეცა 2018 წლის 26 მაისს).

უკანასკნელი 15 წლის განმავლობაში მჭიდროდ თანამშრომლობს ბალტიის ქვეყნების სამეცნიერო და სასწავლო ცენტრებთან. საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში სისტემატურად იბეჭდება მისი სამეცნიერო ნაშრომები, რომლებშიც შესწავლილია ქართულ-ბალტიური ურთიერთობის ისტორიის საკითხები. ამ თემაზე დაწერილი მისი მონოგრაფია გამოქვეყნებულია ქართულ, ლატვიურ და რუსულ ენებზე, როგორც თბილისში, ასევე რიგაში. აღნიშნულ თემაზე რეგულარულად კითხულობს სალექციო კურსებს რიგის, ვილნიუსისა და კაუნასის უნივერსიტეტებში.

არაერთხელ დააჯილდოვდა საქართველოსა და ბალტიის ქვეყნებს შორის სამეცნიერო-კულტურულ ურთიერთობათა გაღრმავებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისათვის.

2014 წლის 10 ივნისს, ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის სენატმა მიანიჭა საპატიო დოქტორის წოდება (Doctor Honoris Causa) – ისტორიის დარგში. გარდა ამისა, სხვადასხვა დროს საპატიო სიგელები გადასცეს: ლატვიის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ, ლატვიის უნივერსიტეტის ისტორიის ინსტიტუტმა, აკადემიურმა ბიბლიოთეკამ, ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის ინსტიტუტმა და ლიტვის ისტორიის ინსტიტუტმა.

2022 წლის 24 ნოემბერს, ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრებაზე აირჩიეს უცხოელ წევრად – აკადემიკოსად.

აკადემიკოსი ნ. ჯავახიშვილი დღეისათვის ერთადერთი მეცნიერია კავკასიის ქვეყნებიდან, რომელიც არჩეულია ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელ წევრად.

ვულოცავთ ჩვენს თანამშრომელს ამ დიდ საერთაშორისო აღი-

არებას და ვუსურვებთ მას შემდგომ წინსვლას სამეცნიერო-პედაგოგიურ სარბიელზე.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის
ინსტიტუტის ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილება;

სამეცნიერო შრომათა კრებულის «ახალი და უახლესი
ისტორიის საკითხები» სარედაქციო კოლეგია

